ACC Against COVID-19

အစီအစဉ် (၁၁၂)

“အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှု ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း အပိုင်း(၁)”

ACC Against COVID-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet
11.1.2021

အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ
အန္တရာယ်ရှိမှု
ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း

UNITED AGAINST CORRUPTION

Prof.Dr.Aung Tun Thet

UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime

အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ
အန္တရာယ်ရှိမှု
ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း
အပိုင်း(၁)

Prof.Dr.Aung Tun Thet

သင်လုပ်နေသော အရာများကို
မသိခြင်းသည် အန္တရာယ်ပင်ဖြစ်သည်။

— *Warren Buffett* —

AZ QUOTES

အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း

- အဂတိလိုက်စားမှုများကို ထိရောက်မှန်ကန်စွာ တားဆီးကာကွယ်ခြင်းနှင့် တိုက်ဖျက်ခြင်း၊
- ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော အန္တရာယ်များကို သိရှိနားလည်ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်အတွက် အခြေခံသဘောတရားများကို ချမှတ်ခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း

- အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ခွဲခြားဖော်ထုတ်၍ ဦးစားပေး ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း၊
- ကုမ္ပဏီများ၏ အရွယ်အစား၊ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ၊ ပထဝီအနေအထားအရ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ပုံ (သို့မဟုတ်) စီးပွားရေးလည်ပတ်မှုပုံစံအရ ကုမ္ပဏီများအကြား အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများသည် ကွဲပြားလျက်ရှိခြင်း၊
- အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများသည် ကုမ္ပဏီများ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ပုံများအပေါ်တွင် မူတည်လျက်ရှိခြင်း-ကုန်ကြမ်းများဝယ်ယူခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းနှင့် ဈေးကွက်သို့ ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးအစီအစဉ်

- ကုမ္ပဏီအားလုံး တစ်ပုံစံတည်း ဆောင်ရွက်၍ မရခြင်း၊
- ကုမ္ပဏီတစ်ခုချင်းစီ၏ ပကတိအခြေအနေ လိုအပ်ချက်များကို သိရှိစေခြင်း၊
- အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို အခြေခံပြီး စဉ်းစားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- ကုမ္ပဏီများအတွက် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ပတ်သက်သော အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ နယ်ပယ်များ၊
- အန္တရာယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် လျော့ပါးစေခြင်း၊

တာဝန်ယူမှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို အနုတ်သဘောဆောင်သော ဆိုးကျိုးများအဖြစ် သိမြင်ခြင်း၊
- ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အနုတ်သဘောဆောင်သော အမြင်များ၊ ထင်မြင်ချက်များကို ရှောင်ရှားရန်အတွက် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှု ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအား ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒမရှိခြင်း၊

တာဝန်ယူမှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှုများကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော ကုမ္ပဏီဟူ၍ မရှိခြင်း၊
- လျစ်လျူရှုထားခြင်းနှင့် မျှော်လင့်မထားသော အကျိုးဆက်များမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်များ၊
- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှုများကို ကြိုတင်တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် စနစ်တကျ ရေးဆွဲထားသော မူဝါဒများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် လျှော့ပါးစေခြင်းများပါဝင်ပါသည်။

တာဝန်ယူမှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း မပြုမီ–
- ကုမ္ပဏီများသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုကဏ္ဍများ၊ တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် စီမံကြီးကြပ်မှုများကို သိရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုကဏ္ဍများနှင့် တာဝန်ယူမှု

- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအား ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များကို ခန့်အပ်ခြင်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးအပ်ခြင်း၊
- ကြီးမားပြီး ရုံးခွဲများဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ရုံးချုပ်နှင့်နယ်ရုံးခွဲများရှိ ဝန်ထမ်းများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်တာဝန်များ ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဝန်ထမ်းများအား ကြီးကြပ်ခြင်း (ဥပမာ–ဒေသတွင်း အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကုန်ကြမ်းဝယ်ယူမှုအရာရှိများ)၊

လည်ပတ်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်များ

- လုပ်ဆောင်ချက်များကို စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများဖြင့် တိတိကျကျ မှတ်တမ်းတင်ထားရှိခြင်း၊

နယ်ပယ်များ

- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာရာတွင် အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ထားခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာမည့် အကြိမ်အရေအတွက်၊
- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှုများအား သတ်မှတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အရင်းအမြစ်များ၊
- အချက်အလက်များအား ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်း၊

နယ်ပယ်များ

- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း နည်းလမ်းများ (ဥပမာ–အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို သတ်မှတ်ခြင်း)၊
- အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာရာတွင် ပါဝင်သော လူပုဂ္ဂိုလ်များ (ဥပမာ–လုပ်ငန်းခွင်တွင်းရှိ ဝန်ထမ်းများ၊ စီးပွားရေးမိတ်ဖက်များနှင့် အစုရှယ်ယာရှင်များ)၊
- သတင်းအချက်အလက်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း၊ စုစည်းခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း

- လက်ရှိလည်ပတ်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝပြီး ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း (ငွေရေးကြေးရေး ခန့်မှန်းချက်များ (သို့) ကုမ္ပဏီအတွင်း အခြားသော အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း အလေ့အထများ၊ ဥပမာ– ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)၊
- လည်ပတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုများအကြား ဆက်နွယ်မှုများကို သိရှိသဘောပေါက်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊

ကြိုးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း

- လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- လက်ခံနိုင်လောက်သော အတိုင်းအတာရှိသည့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ဦးစွာသတ်မှတ်ခြင်း၊
- အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများအား လျှော့ချသော နည်းဗျူဟာများကို အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊

ကုမ္ပဏီများအတွက် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှု နယ်ပယ်များ

- ကုမ္ပဏီများနှင့် ဝန်ထမ်းများသည် အဂတိလိုက်စားမှုကို မတိုက်ဖျက်နိုင်ပါက အနုတ်သဘောဆောင်သော အကျိုးဆက်အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုကြောင့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများ၏ ပြစ်ဒဏ်များကို သိရှိနားလည်ခြင်း၊

ကုမ္ပဏီများအတွက် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှု နယ်ပယ်များ

- စီးပွားရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများသည် နေ့စဉ် လုပ်ငန်းဆောင်တာများဖြစ်သော ဝယ်ယူခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းစသည်တို့အပေါ် အနုတ်သဘောဆောင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိခြင်း (ဥပမာ-အများပြည်သူဆိုင်ရာ တင်ဒါများတွင် ပိတ်ပင်တားမြစ်ခံရခြင်း၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာအခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ရခြင်း)၊

ကုမ္ပဏီများအတွက် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှု နယ်ပယ်များ

- ကုမ္ပဏီများအကြား၊ မိသားစု၊ မိတ်ဆွေများနှင့် အများပြည်သူအကြား ကုမ္ပဏီနှင့် ဝန်ထမ်းများ၏ ရပ်တည်နိုင်မှုသည် ဂုဏ်သိက္ခာရှိမှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် ဆက်နွယ်နေခြင်း၊
- အနုတ်သဘောဆောင်သော ဂုဏ်သတင်းသည် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များဖြစ်သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း (ဥပမာ–ရောင်းအားကျဆင်းခြင်း (သို့) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လျော့ကျစေခြင်း)၊

ကုမ္ပဏီများအတွက် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှု နယ်ပယ်များ

- ဤကဲ့သို့ အကျိုးဆက်များသည် ကုမ္ပဏီ၏ရပ်တည်နိုင်မှုကို ကန့်သတ်ထား ရုံမျှမက၊
- ပြည်ပလာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် ပြည်တွင်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် မိမိနိုင်ငံသာမက အခြား သော နိုင်ငံနယ်နိမိတ်များအထိ အာဏာသက်ရောက်စေခြင်း၊

ကုမ္ပဏီများအတွက် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှု နယ်ပယ်များ

- ကုမ္ပဏီ၏ ရပ်တည်မှု၊
- ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်၊
- စီးပွားရေးမိတ်ဖက်များနှင့် အပြန်အလှန်အကျိုးပြုခြင်း၊
- အန္တုတ်သဘောဆောင်သော အကျိုးဆက်များ၏ အလားအလာနှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း

- ကုမ္ပဏီများ၏ တည်နေရာကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း၊
- အချို့သော တည်နေရာများသည် အဂတိလိုက်စားမှုအခြေအနေများကို မြင့်မားစေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း

- တည်နေရာသည် ဈေးကွက်၏ ပြောင်းလဲမှုများကို လွှမ်းမိုးစေခြင်း၊
- ဈေးကွက်ယှဉ်ပြိုင်မှုများ၊ စံနှုန်းများ၊ ဓလေ့ထုံးစံများအပြင် အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ (အထောက်အပံ့ပေးသူများ၊ စားသုံးသူများနှင့် အစိုးရအရာရှိများ)၏ မျှော်လင့်ချက်များကို အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း

- စီးပွားရေးလည်ပတ်မှုပုံစံသည် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေ အန္တရာယ်ရှိမှုအပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုအပေါ် ထိန်းချုပ်မှုလျော့နည်းသောကြောင့် အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များ (သို့) တစ်ဆင့်ခံ ကန်ထရိုက်များကဲ့သို့သော စီးပွားရေး မိတ်ဖက်များသည် အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှုနှင့် ပိုမိုကြုံတွေ့ရခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း

- အခြားအကြောင်းအရင်းများမှာ–
- ဝန်ထမ်းများ၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း၊ နှုတ်ထွက်ခြင်း စသည့် မတည်ငြိမ်မှုများကို မြင့်တက်စေခြင်း၊
- အရေးကြီးသော လိုင်စင်များ (ခွင့်ပြုမိန့်များ) အပေါ်တွင်မူတည်ခြင်း၊
- ရှုပ်ထွေးသော သဘောတူစာချုပ်များ၊
- ကာလတို ငွေကြေးအကျိုးအမြတ်အပေါ် ဦးစားပေးခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဥ်များ ချမှတ်ခြင်း

- အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ပုံသည် အဂတိလိုက်စားမှုအန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေအဆင့်ကို သက်ရောက်မှုရှိခြင်း၊
- ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုမရှိသော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ပုံသည် ကုမ္ပဏီ ရုံးခွဲများနှင့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများအပေါ် ထိန်းချုပ်မှု လျော့နည်းစေ ခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း

- အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုသည် အဂတိလိုက်စားမှု အလားအလာများကို သက်ရောက်မှုရှိခြင်း၊
- လူမှုရေးဆိုင်ရာ စံနှုန်းများဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် လိုက်နာစောင့်ထိန်းရမည့် ကျင့်ဝတ်များ ရေးဆွဲဖော်ပြခြင်း၊
- ယှဉ်ပြိုင်မှုပြင်းထန်ပြီး ယုံကြည်မှုနှင့်ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှု အားနည်းသော ကုမ္ပဏီများသည် ရိုးသား၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်ပြီး ကျင့်ဝတ် တန်ဖိုးများကို အားပေးသော ကုမ္ပဏီများထက် အဂတိလိုက်စားမှု ပို၍ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိမှုများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း

ဘဝတွင် အရာရာတိုင်းဟာ အန္တရာယ်ရှိပါတယ်။
သင် အမှန်တကယ်သင်ယူရမှာက အဲဒီ အန္တရာယ်တွေကို
ဘယ်လိုကျော်ဖြတ်မလဲပဲ ဖြစ်ပါတယ်။